

Sygn. akt I ACa 188/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Jadwiga Chojnowska
Sędziowie	:	SA Elżbieta Bieńkowska SO del. Jacek Malinowski (spr.)
Protokolant	:	Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. C.**

przeciwko **H. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 18 stycznia 2018 r. sygn. akt I C 1504/17

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym;**

III. **nakazuje wypłacić radcy prawnemu J. Ł. ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za świadczoną pomoc prawną z urzędu na rzecz pozwanej w postępowaniu odwoławczym.**

(...)

Sygn. akt I ACa 188/18

UZASADNIENIE

Powód R. C., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, wnosił o zasądzenie od pozwanej H. W. na swoją rzecz kwoty 75.280 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w sprawie, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 19 lipca 2017 r. zawarł przed notariuszem z pozwaną H. W. przedwstępną umowę sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, spłacił długi pozwanej wobec wierzycieli, jednakże mimo upływu wyznaczonego terminu nie doszło do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży, a pozwana nie zwróciła mu kosztów, które poniósł w związku z zawarciem umowy przedwstępnej.

Pozwana H. W., w odpowiedzi na pozew, wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko przyznała, iż pomiędzy stronami doszło do zawarcia przedwstępnej umowy sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, jednakże w jej ocenie powód wykorzystał jej tragiczną sytuację życiową i wprowadził w błąd, co do warunków planowanej sprzedaży. Podniosła, bowiem, iż poza ustaleniami, o których mowa w akcie notarialnym powód oświadczył, iż z części pozostałej mu do zapłaty (po opłaceniu długów pozwanej) potrąci na poczet czynszu za okres 3 lat kwotę 39.600 zł, kwotę 5.000 zł zatrzyma, jako kaucję na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń z tytułu najmu, kolejne 5.000 zł zatrzyma, jako podatek od sprzedaży mieszkania, kwotę 8.000 zł przekaże na rzecz spółdzielni na poczet nieobjętych postępowaniem egzekucyjnym należności oraz obciąży pozwaną kosztami notarialnymi w wysokości 6.000 złotych. Nadto H. W. brak kontaktu z powodem usprawiedliwiała obawami przed intencjami powoda i lękiem przed jego osobą. Końcowo wskazała, iż w jej ocenie wniesione powództwo jest przedwczesne, gdyż powód nie odstąpił skutecznie od umowy, jak również nie wykazał, aby pozwana uchylała się od jej zawarcia.

Wyrokiem z 18 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku zasądził od pozwanej H. W. na rzecz powoda R. C. kwotę 75.280 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu opóźnienia od dnia 15 listopada 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.181 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt II) i przyznał radcy prawnemu J. Ł. kwotę 3.600 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej na rzecz pozwanej z urzędu, którą wypłacić ze Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Białymstoku (pkt III).

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwana H. W. w dniu 19 lipca 2017 r. przed notariuszem zawarła z powodem R. C. przedwstępną umowę sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), o pow. użytkowej 46,70 m², położonego w budynku wielomieszkaniowym nr (...) przy ul. (...) w B.. W umowie tej pozwana zobowiązała się sprzedać powodowi w stanie wolnym od wszelkich obciążeń przysługujące jej spółdzielcze własnościowe prawo do wskazanego powyżej lokalu mieszkalnego za cenę 160.000 zł, zaś R. C. oświadczył, iż powyższe spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu zobowiązuje się zakupić z funduszy osobistych do majątku osobistego. W § 2 ust. 2 umowy powód zobowiązał się przekazać do dnia 20 lipca 2017 r. kwotę 74.050 zł na rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku C. K. tytułem spłaty wierzytelności wynikających z postępowań egzekucyjnych Km 300/10, Km 180/14 i Km 580/14. Nadto w § 3 strony postanowiły, że przyrzeczona umowa sprzedaży zostanie zawarta nie później niż w terminie do dnia 1 września 2017 r.

Dnia 19 lipca 2017 r. powód dokonał przyrzeczonego przelewu kwoty 74.050 zł, co skutkowało nabyciem od wierzycieli pozwanej – Poczty Polskiej S.A. (...), Banku (...) S.A. i (...)wszystkich przysługujących im wobec pozwanej wierzytelności. Wskutek spłaty powyższych długów pozwanej przez R. C. komornik odstąpił od egzekucji nieruchomości H. W..

Po dokonaniu owej wpłaty, powód wielokrotnie próbował skontaktować się z H. W. w celu sfinalizowania przyrzeczonej przez nią umowy. Pozwana nie odbierała jednakże od powoda telefonów, korespondencji oraz unikała spotkań, stąd też po wielu bezskutecznych próbach nawiązania kontaktu powód samodzielnie umówił spotkanie w biurze notarialnym B. W. celem zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży na dzień 28 sierpnia 2017 r. Powód o spotkaniu tym zawiadomił pozwaną, która mimo odbioru zawiadomienia w dniu 24 lipca 2017 r. nie stawiała się na

umówioną wizytę. H. W. poinformowała jednakże telefonicznie notariusza, iż nie zjawi się na spotkaniu z uwagi na stan zdrowia oraz oświadczyła, iż przebywa w ośrodku interwencji kryzysowej w B..

Dnia 4 września 2017 r. powód skierował do pozwanej przesądowe wezwanie do zapłaty, w którym zażądał zapłaty kwoty 75.058,60 zł do dnia 11 września 2017 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 0,2 % dziennie od dnia otrzymania wezwania do dnia zapłaty. Nadto w punkcie IV powyższego wezwania oświadczył, iż uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w przedwstępnej umowie sprzedaży z dnia 19.07.2017 r., w którym zobowiązał się zakupić od pozwanej własnościowe prawo do lokalu spółdzielczego nr (...) położonego w B. przy ul. (...). Oświadczył bowiem, iż uchylenie się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli wynika z okoliczności, iż działał pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej, a błąd ten został celowo, świadomie i z pełną premedytacją wywołany przez pozwaną podstępem, a następnie wykorzystany przez nią w celu osiągnięcia korzyści materialnej.

Postanowieniem z dnia 13 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku udzielił uprawnionemu R. C. zabezpieczenia roszczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania przez pozwaną spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...), położonego w budynku wielomieszkaniowym nr (...) w B. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

Sąd uwzględnił zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, uznając je za zbieżne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadek B. W. zeznała, iż strony przed zawarciem umowy przedwstępnej były w jej kancelarii dwukrotnie, a dopiero na trzecim spotkaniu podpisały umowę. Dodała, iż pozwana była u świadka również w dniu licytacji i wyraziła zadowolenie z uwagi na fakt, iż powód spłacił jej zadłużenia. Wskazała również, iż powódka poinformowała ją telefonicznie, iż nie stawi się na spotkanie ustalone na dzień 28 sierpnia 2017 r., jak również stwierdziła, że strony nie zgłosiły się w innych terminach w celu zawarcia umowy właściwej. Z kolei świadek C. K. stwierdził, iż prowadził przeciwko pozwanej postępowania egzekucyjne w kilku sprawach, w tym w sprawie licytacji mieszkania. Zeznał, iż na kilka dni przed licytacją strony zgłosiły się do niego, gdyż powód chciał kupić przedmiotowe mieszkanie. Wskazał, iż strony uzgodniły, że powód spłaci należności pozwanej oraz, iż finalnie nie doszło do egzekucji, gdyż pieniądze zostały wpłacone przez powoda i przekazane odpowiednim wierzycielom.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał powództwo za zasadne. Zaznaczył, że dochodzone przez powoda roszczenie nie było związane z kwestią skutecznego wypowiedzenia umowy przedwstępnej, czy też obowiązkiem zawarcia umowy przyrzeczonej. Sąd Okręgowy skupił się zaś na fakcie nie zawarcia przez strony umowy przyrzeczonej i poniesienia z tego tytułu szkody majątkowej przez powoda.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz przepisu art. 390 k.c. wskazał, że w razie bezskutecznego upływu terminu do zawarcia umowy przyrzeczonej wierzycielowi przysługuje równoległe z roszczeniem o spełnienie świadczenia także roszczenie o naprawienie szkody spowodowanej niewykonaniem zobowiązania. Podniesienie tego roszczenia nie jest uzależnione od odstąpienia od umowy przedwstępnej, ani od tego, by zawarcie umowy przyrzeczonej utraciło dla wierzyciela znaczenie. Wierzyciel może wybrać pomiędzy żądaniem zawarcia umowy a żądaniem odszkodowania i dopiero realizacja jednego z roszczeń powoduje wygaśnięcie obydwu. Stwierdził, że w przedmiotowej sprawie doszło do bezskutecznego upływu terminu do zawarcia umowy przyrzeczonej, gdyż – jak wynika z przedwstępnej umowy sprzedaży – strony postanowiły, iż przyrzeczona umowa sprzedaży lokalu mieszkalnego zostanie zawarta najpóźniej w terminie do dnia 1 września 2017 r. Do tego też dnia powyższa umowa nie została jednakże zawarta. Powód z dwóch możliwych sposobów naprawienia wynikłej z tego tytułu szkody wybrał roszczenie odszkodowawcze, albowiem już w przesłanym pozwanej przesądowym wezwaniu do zapłaty zażądał zapłaty określonej kwoty oraz oświadczył, iż uchyła się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli, w którym zobowiązał się zakupić lokal należący do pozwanej. Wobec tego Sąd badał czy w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej określonej w art. 471 k.c., tj. niespełnienie świadczenia przez zobowiązanego mimo upływu terminu z powodu okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (przy czym istnienia tych okoliczności wierzyciel nie musi dowodzić), szkoda uprawnionego oraz związek przyczynowy pomiędzy niespełnieniem świadczenia, a szkodą.

Odnosząc się do pierwszej ze wskazanych przesłanek zauważył, iż pozwana uchyliła się od zawarcia umowy z powodem nie mając ku temu żadnych powodów. W przedłożonym na rozprawie oświadczeniu o odstąpieniu od umowy wskazała, iż powodem jej decyzji jest wynikająca z jej przeświadczenia okoliczność, iż powód świadomie wykorzystał jej trudną sytuację życiową, niezdolność od należytego pojmowania znaczenia czynności prawnych w trakcie podejmowania zobowiązania oraz pozostawanie w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Niezależnie od tego, iż pozwana nie wykazała żadnej z przytoczonych w powyższym oświadczeniu okoliczności, Sąd uznał, że samo przekonanie strony zawierającej umowę przedwstępną, iż druga strona miała złe intencje przy jej zawieraniu, nie może zostać uznane za obiektywną przyczynę uzasadniającą uchylenie się od zawarcia umowy przyrzeczonej i winno zostać uznane za bezpodstawną odmowę jej zawarcia.

Wskazał, że art. 390 § 1 k.c. ogranicza zakres obowiązku odszkodowawczego do tzw. ujemnego interesu umownego, czyli szkody poniesionej przez to, że uprawniony liczył na zawarcie umowy przyrzeczonej. W sprawie Sąd I instancji nie miał wątpliwości, że powód licząc na zawarcie umowy przyrzeczonej poniósł szkodę. Strony postanowiły bowiem, iż część ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego w kwocie 74.050 zł R. C. uiszczył przed zawarciem właściwej umowy sprzedaży poprzez jej przelanie na rachunek bankowy Komornika Sądowego tytułem spłaty wierzytelności pozwanej. Powód wykonał owo zobowiązanie zmierzające do zawarcia umowy przyrzeczonej, jednakże finalnie nie zawarł z pozwaną właściwej umowy kupna-sprzedaży należącego do niej lokalu mieszkalnego, a tym samym poniósł szkodę majątkową. Powód licząc na zawarcie umowy przyrzeczonej dokonał też pewnych odpłatnych czynności u notariusza, których łączna wartość wyniosła 1.230 zł, którą również należy potraktować, jako poniesioną przez powoda szkodę majątkową. Sąd nie miał wątpliwości, że szkoda, jaką poniósł powód pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z nie zawarciem przez pozwaną umowy przyrzeczonej. Wskazał, że gdyby doszło do zawarcia właściwej umowy kupna-sprzedaży lokalu powód nie doznałaby uszczerbku w swoim majątku, gdyż uiszczona na rzecz komornika kwota zostałaby zaliczona na poczet ceny zakupu mieszkania, które stałoby się własnością powoda.

Z uwagi na zaistnienie wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, Sąd Okręgowy orzekł o zasądzeniu od pozwanej H. W. na rzecz powoda R. C. kwoty 75.280 zł. O odsetkach orzekł na podstawie art. 481 k.c., zobowiązując pozwaną do zapłaty ustawowych odsetek z tytułu opóźnienia od dnia 15 listopada 2017 r. do dnia zapłaty, tj. zgodnie z żądaniem pozwu. Zaś o kosztach rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c.) zobowiązanie jej do zwrotu powodowi poniesionych przez niego kosztów procesu. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda ustalono w oparciu o § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800). W punkcie III wyroku Sąd nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Białymstoku radcy prawnemu występującemu w sprawie wynagrodzenie z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej urzędu w kwocie 3.600 zł zgodnie z § 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715), podwyższone o stawkę należnego podatku od towarów i usług.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana. Zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 210 § 1 i 3 k.p.c. i art. 236 k.p.c. - poprzez oparcie podjętego rozstrzygnięcia sprawy o treść pisma niestanowiącego elementu materiału dowodowego, złożonego przez pełnomocnika powoda "do akt sprawy" (cyt. z protokołu), bez wniosku strony zgłaszającej o przeprowadzenie dowodu, bez postanowienia o dopuszczeniu i przeprowadzeniu tegoż dowodu oraz poprzez nie odniesienie się przez Przewodniczącego składu do wniosku pełnomocnika pozwanej o zwrot spóźnionego pisma, a w konsekwencji bez możliwości ustosunkowania się pozwanej co do jego treści,

2. błąd w ustaleniach faktycznych - naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 518 § 1 pkt 3 k.c. - poprzez przyjęcie, że zapłata przez powoda zaliczki na poczet nabycia prawa, skutkowała "nabyciem od wierzycieli pozwanej (...) wszystkich przysługujących im wobec pozwanej wierzytelności" w sytuacji, w której spłata zadłużenia winna być traktowana wyłącznie

jako zaliczka i sposób zabezpieczenia nabycia prawa bez obciążeń, a nie jako zmiana wierzyciela/subrogacja ustawowa,

3. błąd w ustaleniach faktycznych - naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 390 § 1 k.c., art. 471 k.c., art. 476 k.c. oraz art. 477 k.c. - poprzez przyjęcie, że pozwana uchylała się od zawarcia umowy, co równoznaczne było ze stwierdzeniem, iż pozwana pozostawała względem powoda w zwłoce, a przez to zachodziła podstawa jej odpowiedzialności odszkodowawczej, co skutkowało uwzględnieniem powództwa w całości w sytuacji, w której z materiału dowodowego nie wynika aby pozwana uchylała się od zawarcia umowy.

Wskazując na tak sformułowane zarzuty wniosła o zmianę orzeczenia Sądu I instancji w całości poprzez oddalenie powództwa w całości. Ewentualnie o uchylenie orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanej w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego w sprawie, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja okazała się niezasadna.

Sąd apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione w przez Sąd Okręgowy, uznając je za własne, jak i ocenę prawną zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu naruszenia art. 210 § 1 i 3 kpc w zw. art. 236 kpc należy stwierdzić, że jest bezzasadny. Przepisy te dotyczą postępowania dowodowego na rozprawie i możliwości uznania faktów za przyznane, gdy druga strona nie wypowie się co do twierdzeń przeciwnika. Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe bez naruszenia zasady kontradiktoryjności. Analiza uzasadnienia nie prowadzi do konkluzji, że swoje rozstrzygnięcie oparł głównie na złożonym na rozprawie oświadczeniu pozwanej o odstąpieniu od umowy, jak sugeruje to skarżąca. Sąd ten wymienił różne fakty wskazujące na przyczyny niewykonania umowy przedwstępnej, w szczególności zeznania świadka T. W., czy zawiadomienia o terminie stawiennictwa u notariusza. Ustalając bezsporny fakt niewykonania umowy przyjął słusznie, że to pozwana uchylała się od zawarcia umowy. Nie ulega wątpliwości, że gdyby chciała ją zawrzeć, to mogła to zrobić, a powód wykonał wszystkie niezbędne kroki, łącznie z wezwaniem pisemnym do notariusza. Już sama konieczność pisemnego wezwania świadczy o negatywnym nastawieniu powódki do realizacji umowy przedwstępnej, a potwierdza to treść odpowiedzi na pozew. Wskazywany w apelacji dokument nie miał więc znaczenia w sprawie, aczkolwiek pozwana nie zaprzeczyła prawdziwości tego pisma, które utwierdza przekonanie, że to ona nie zamierzała zawrzeć umowy przyrzeczonej.

Drugi zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. art. 518 § 1 pkt 3 kc również był niezasadny. Na początek należy podkreślić, że naruszenie prawa materialnego oznacza przypisanie niewłaściwej normy prawnej do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. W niniejszej sprawie powód domagał się m.in. zwrotu części ceny za lokal powódki w kwocie 74 050 zł, które wpłacił bezpośrednio jej wierzycielom. Sąd Okręgowy wyraźnie uznał, że jest to roszczenie odszkodowawcze z tytułu niewykonania umowy przedwstępnej, nie zaś wynikające z wstąpienia powoda w prawa wierzycieli w drodze podstawienia czy cesji wierzytelności. Wynika to jednoznacznie z treści uzasadnienia, które powołuje odpowiednie normy prawne, w żadnym miejscu nie wymieniając przy tym art. 518 kc.

Ostatni zarzut sprowadza się do błędnego ustalenia, że to pozwana uchylała się od zawarcia umowy przyrzeczonej. Skarżąca uważa, że powód nie wykazał, aby taka była przyczyna niewykonania umowy przedwstępnej i dlatego nie może ponosić odpowiedzialności na podstawie art. 390 § 1 kc oraz art. 471 kc. Uzasadnienie zarzutu ogranicza się jednak do innej interpretacji zachowania pozwanej, która nie stawiała się do notariusza. Twierdzi ona, że chciała

zawrzeć umowę, ale nie mogła, bo źle się czuła. Nie ulega jednak wątpliwości, że to z jej przyczyny nie doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej. Ocena dokonana przez Sąd Okręgowy opiera się na wymienionych w uzasadnieniu dowodach i ocenie zachowania pozwanej, co już wyżej zostało podkreślone. Apelacja ogranicza się jedynie do polemiki z tymi ustaleniami, co nie wystarcza do podważenia ustaleń sądu. Nie wykazuje sprzeczności z logiką ani doświadczeniem życiowym.

Pozwana nie uczyniła zadość obowiązкови zawarcia umowy przyrzeczonej. Od odpowiedzialności odszkodowawczej mogła uwolnić się jedynie wówczas, gdyby wykazała, że niewykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności, czego nie uczyniła.

Powód domaga się zwrotu zaliczki wpłaconej na poczet ceny i kosztów poniesionych na notariusza. Koszty notarialne objęte są odszkodowaniem w ramach tzw. ujemnego interesu umownego, o którym mówi art. 390 § kc. Nie powinna budzić też wątpliwości możliwość pełnego rozliczenia się stron z tytułu zaliczki, gdy nie doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej. Rozliczenia te mogą się opierać w zależności od okoliczności sprawy na różnych podstawach prawnych. Nie znajdzie natomiast do tych rozliczeń zastosowania ograniczenie odpowiedzialności odszkodowawczej za niewykonanie umowy przedwstępnej do tzw. ujemnego interesu umowy.

W szczególności roszczenie o zwrot zaliczek w pełnej wysokości uzasadniają przepisy o nienależnym świadczeniu – art. 410 § 2 kc (por wyrok SN z dnia 25.11.2011 r, II CSK 77/11). W tej sytuacji, nawet gdyby przyjąć, że roszczenie powoda o zwrot zaliczki nie znajduje podstawy w art. 471 i następnych kc, jak próbuje to wykazywać apelacja, to bez wątpliwości pozwana winna mu ją ostatecznie zwrócić jako świadczenie całkowicie nienależne.

Mając powyższe na uwadze oddalono apelację na mocy art. 385 kpc.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.). Wysokość kosztów zastępstwa procesowego poniesionego przez powoda i żądanego w odpowiedzi na apelację została ustalona w wysokości minimalnej, wynikającej z ww. rozporządzenia.

Radcy prawnemu, reprezentującemu z urzędu pozwaną, przyznano wynagrodzenie na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715).

(...)